

Cengiz Bektaş

Can Suyu

Şiir

EVRENSEL
BASIM
YAYIN

EVRENSEL

BASIM YAYIN

Cengiz Bektaş

CAN SUYU

Şiir

DOĞA BASIN YAYIN
Dağıtım Ticaret Limited Şirketi
Tarlabaşı Blv. Kamerhatun Mah. Alhatun Sk. No: 25 Beyoğlu / İstanbul
T: 0212 255 25 46 F: 0212 255 25 87
www.evrenselbasim.com - info@evrenselbasim.com

Evrensel Basım Yayın **541**
Can Suyu: Cengiz Bektaş

Genel Kapak Tasarım: Savaş Çekiç
Kapak Uygulama: Devrim Koçlan

ISBN 978-605-4834-37-2
© Evrensel Basım Yayın 2013 - Sertifika No: 11015

Birinci Basım Ekim 2013 • İstanbul

Baskı: Ezgi Matbaacılık Tekstil Pors. İnş. San. Tic. Ltd. Şti.
Sanayi Cd. Altay Sok. No: 14 Yenibosna / İstanbul • Sertifika No: 12142
T: 0212 452 23 02 - www.ezgimatbaa.net

CAN SUYU

UYGARLIK

UYGARLIKLAR

SULAR GİBİ
KARIŞIYOR SESLERİNİZ
SESLERİNİZE YÜREĞİM

YONTTUĞUM TAŞTA
DİKTİĞİM GÜLDE
CAN SUYUNDA SESİNİZ

DERİNE İNEN
KÖKÜN SESİ
COŞKUNUN

YUĞURDUĞUM TOPRAĞIN
SÖNEN KİRECİN
ÜFLEDİĞİM ATEŞİN SESİ

YARATAN
ÇİZGİNİN
TAŞI TAŞ ÜSTÜNE KOYMANIN
YOKTAN VAR EDENİN
TOK SESİ

KARINCANIN AYAK SESİNİ
BALIN ÖZÜNÜ BULAN
ARININ SEVİNCİNİ
DUYURAN SESİNİZ

BİTEĞE DÖNÜŞEN
ASİ SUDA
SESİNİZ PATLAYAN TOHUMDA,
TOZAN ÇİÇEKTE

BAŞINDA SARI GELİNİN
TOZAK TÜYLERİ
HER BİRİ AYRI
RENKLERİN ALACASI SESİNİZ

İNANCI ÖNCELEYEN
DOĞADA
ZEYTİNİ ASMAYI
AŞILAYAN SESİNİZ

ELİN UZANTISI
AYGITIN
İĞNE UCUNUN BİLE
SESİNE EKLENEN SESİNİZ

VURUYOR
SESİNİZ
YÜREĞİME

YONGANIN KOPUŞU
ÇİVİNİN GİRİŞİ
AĞACA

AVUÇLARIM ALNIM
TER
SEVGİ ÜRETEN SESİNİZDEN

GÖZYAŞIMIN COŞKULU SESİ
YANAĞIMDAN SÜZÜLEN
KATILAN İNSAN SESİNİZE

Mart 2010
Evrensel Kültür

YİYİN YUTUN EFENDİLER

BİR PENCEREM ZEYTİN
BİR PENCEREM ASMA
KAPIMDA ORTANCALAR

TOPRAĞA ÇAKTIĞIM
ÇAKILLAR AVLUDA
ÇINARIN GÖLGESİNDE

KOCA KAPIDAN ÇIKINCA
ZAKKUMLAR DEREBOYU
SAĞDA DA SOLDA DA

ÇAMIN BEBELERİ
DÖRT BİR YANDA
TELLİ KAVAK ARASINDA

YÜRÜ KOYAKLARDAN
SONU BULACAKMIŞ GİBİ
SULARIN BAŞINA

KAÇ ZEUSUN BAĞI
KİMBİLİR KAZDAĞI
KAÇ SARIKIZ YURDU

BİN SUYUN KAYNAĞI
LADİN GÖKNAR CEVİZ
DİPLERİ AYI KABAĞI

İÇİ DIŞI SÖYLENCE
KAZAĞILI
DÜĞÜN EVİ

SUYUM TOPRAĞIM
EVİM BARKIM
ARSENİK ŞİMDİ

Aralık 2012
Evrensel Kültür

BENİM İÇİN İDA

KÖK MÜ SALDIM
ETEĞİNDE İDANIN
ZEYTİNLERİN İÇİNDE

ÖZLEDİM YAYLAYI
KOCA ÇINARIN DİBİNDEN
BİRİ SU GETİRSE

TAHTA KÖPRÜNÜN
ARALAYIP GÖLGESİNİ
BALIĞIMI GÖRÜP GELSE

ÖZLEDİM
LADİNLERİ BİR BİR
GÖZLERİNDEN ÖPERİM

Haziran 2009
Varlık

İDA

KINALI DAĞIM
BİN PINARLIM
BİN ODALI EVİM BENİM

KINALI DAĞIM
BİN PINARLIM
BİN GÖLETİ SÖYLENCENİN
KUBBESİ ÇINAR

KINALI DAĞIM
DÜNKÜ BEBE KÖRFEZE
IŞIK OLUP AĞAN
SARI KIZIM

BİN KEZ DELİNMİŞ
BÖĞRÜ
YANIYOR YÜREĞİM
YETİŞ ANADOLU

Ekim 2009
Varlık

GÖKLE TOPRAK ARASINDA

TOPRAĞI DELER ÇIKAR
NE YAĞMUR DİNLER NE YEL
NE KAR

İNCECİK SAPI
NE ALDIYSA TOPRAKTAN
ÇİÇEĞİ O

NE İSE KUŞUN SESİ
ÇAĞIRAN EŞİNİ
O
DOĞRUDAN KENDİSİ

KENDİ YORUMU
DOĞASI RENGİ KOKUSU
KIRMIZI MOR ARASI
YAŞAMA SEVİNCİ
COŞKUSU O

GÖKLE TOPRAK ARASINDA
NERESİNDEYİZ
BU İLİŞKİNİN

Eylül 2012
Evrensel Kültür

ARINIR GÖZÜMÜN YAYLASI

ÇAKIL DUVAR DİBİNDE
KEKİKLER
GÜNAYDIN

ALIRIM GÖZÜME

ÇAYIN YÜZÜNDE AKAN
BALIKLAR
GÜNAYDIN

ALIRIM GÖZÜME

YOLUMDA GÖZ ERİMİ
ZEYTİNLER
GÜNAYDIN

ALIRIM GÖZÜME

ELER BÜTÜN GÜNÜMÜ
ÇINARI
BİN YILIN

ALIRIM GÖZÜME

DOĞALLIĞINDA GÜRE
ARITIR
GÖZÜMÜN YAYLASINI

Eylül 2012
İnsancıl

ZEYTİN AĞACI

ZEYTİN AĞACI BİRDENBİRE
SOLUKLANDI ÖNÜMDE
KOYULTTU GÖZLERİNİ
YÜREĞİM TUTULDU

İÇİNDEN TAHTAKUŞLAR
GEÇİYORDU
DURMADAN
ZEYTİNİN

KOYAK ÇIPLAKTI
ZEYTİN AĞACI GELDİĞİNDE
SÖYLENCENİN GÜMÜŞ YAPRAKLARI
İÇİMİ DOLDURDU

ZEYTİN AĞACININ İÇİNDEN
KUŞLAR GEÇTİKÇE
DERİNLEŞTİ
ÇOK DERİNLEŞTİ GÖZLERİ

Ocak 2012
Mühür

ŞAM'DA

ŞAM'DA

ELLER ÜSTÜNDE
ELLER GÖRDÜM
EMEK
BİTMEYECEK

BİNLERCE YIL
YARI AÇ YARI TOK
SOLUĞU SOLUĞA EKLİ
DOPDOLU EMEK
BİTMEYECEK

ÜRETEREK
KENDİNİ
DUR DURAKSIZ
DOKUMAK İNSANLIĞI

EKLİYİM ELE
GÖZE
YÜREĞE
EKLİYİM BİNLERCE YILLIK
EMEĞE
TÜRKÜLERİ ÇAĞILDIYOR
İÇİMDE

Eylül 2009
Evrensel Kültür

DIMIŞKIDA AVLU

ELCEĞİZ AVLU
SU SESİ DOLU
YUDU ARITTI BENİ

NEYİM VAR
NEYİM YOK
NEREDEYİM
NE BİLEYİM

BURADA SU
BİR YAPI
BİR ŞİİR
İÇİNDE ERİDİĞİM

Aralık 2009
Evrensel Kültür

CEBEL-İ ŞIH KAPISI

YÖNÜ
CEBEL-İ ŞIH
GOLAN TEPELERİ

BOMBOŞ BAKIYOR
BOYUMCA İKİ DİK İKİ YATAY TAŞ
KAPI ÇERÇEVESİ
KANATSIZ
DUVARSIZ

NE AÇILASI NE KAPANASI
YAPAYALNIZ
BAKIYOR GOLAN TEPELERİNE
SULARA UZAKTAN

ÖZLEMİ
ÇALINSA DA AÇILSA
KAVUŞTURSA
BEKLEYENE BEKLENENİ

BAKIYOR
BOMBOŞ
GOLAN TEPELERİNE SUSAMIŞ
EVSİZ BARKSIZ
NE İÇ NE DIŞ
İNSANSIZ

Ocak 2012
Çağdaş Türk Dili

EMEVİYYE'DE

YALNAYAK
ÇOCUKLAR KOŞUYOR
MERMER AVLUSUNDA EMEVİYYENİN

YENİ YÜRÜYEN
KIZ ÇOCUĞU
DURMADI
GİTTİ
GELDİ
SEVGİ
GİTTİ
GELDİ
SEVGİ
ŞİİRİN İÇİNDE

YANSIDI İNSAN
ŞİİRİN İÇİNE
ÜST ÜSTE
ÜÇ TAPINAĞIN MERMERİNDE

GÖRDÜM KENDİMİ
İŞLENİRKEN
İNSAN OLMAYA
TAŞI TAŞLA OYAR GİBİ
ŞİİRİN İÇİNDE

Şubat 2011
İnsancıl

HİNTLİ GÜVERCİN

GÜVERCİN DONUNDA
KIRMIZI ÇİÇEKLİ
AĞACIN ALTINDA
SUYUN KIYISINDA
SERPİNİYOR

KANATLARINDA GÜNEŞLER
MUTLULUĞU IŞIĞIN

AYDINLIĞI SU SESİNİN
KIKIRDAYIŞI
ÇOCUK GİBİ

BİR SOLUK SÜRESİ
HİNTLİ GÜVERCİN
UNUTTURDU
SU IŞIĞINDA
ÇOCUKLARI
ÖLÜ

Eylül 2009
İnsancıl

SABAHATTİN ALİ

SİNOP'TA

I

BİLİYORSUN
SÜRÜYOR YİRMİNCİ YÜZYIL
ZİNDANLARDA
SEN ZİNDANIN İÇİNDEYDİN
BENİM İÇİM ZİNDAN

SEN İÇERDE SÖYLEDİN
BİZİMKİLER DIŞARDA
NE FAYDA
YAZILMIYOR DÜŞÜNDÜĞÜN

II

SAĞIMDA SOLUMDA GÖLGEN
SİNOP ZİNDANINDA
HER YERDE SOLUĞUN

HER VOLTADA
DİKENLİ TEL
HER PENCERE
DEMİR PARMAKLIK
DENİZİ ARARKEN GÖKTE

BİNLERCE YILLIK
EMEK DUVAR
ÜRETEN BİNLERCE EL
ÜST ÜSTE

TAŞLAR KONUŞURKEN
SAĞIRIZ
KÖRÜZ
DAHA MI

III

SORDUN
AKSAZ'I GÖRDÜN MÜ
AK LİMANI
HAMSİLOS'U
ÇAY İÇTİN Mİ LİMANDA
BULDUN MU İNSANLARDA DYOJEN'İ
SENATÖR TEVFİK'İ
İSMAİL'İ
KUZEYİ GÜNEYİ
KENDİNİ
O GÜZEL İNSANLARDA

IV

HEP DEDİN
DOĞRU
ONLAR GİBİ
YERİNDE SÖYLENMELİ
ZİNDANDA DA

Ocak 2011
Evrensel Kültür

SARIL TOPRAĞA

BOŞ

KARCI DAĞIN ETEĞİNDEN
YOLA ÇIKTIM
ULAŞTIM DENİZE
NASILSA
NASILSA

DİRENDİM
DİRENEBİLDİM KOCA KENTTE
ÇOCUK YAŞIMDA
NASILSA
NASILSA

AŞRI AŞRI YOLLARDA
DÖNDÜM DURDUM
BAKTIM
KIBLELERİN ARDI
BOŞ

Kış 2011
Mor Taka

KORKU

CAMIN ARDI KARANLIK
KÜREK SAKAL GÖRDÜĞÜM
KORKUM
İLK

GÖZ GÖZ
BUDAKLARINDA
TAVAN TAHTASININ
HER ODADA İZLENEN
BÜYÜDÜKÇE

KARCI DAĞIN CADISI
KAMBURU
ALACAKARANLIĞIN

ARDIMDA
KORKULAR
KORKULAR
İNSAN İÇİNDE

Mart 2011
Evrensel Kültür

KAÇ KEZ

ZEUS'A TANRILIK BAĞIŞLAYAN
GEDİZLİ KÖYLÜ
EŞİ
YÜREĞİMDE YAPRAKLANIR
YÜREĞİ

KAÇ KEZ KAÇ KEZ
YARATTIK
DEĞİŞENİ HER GÜN
KAÇ KEZ
ÇEVRENİ

USUMUZLA
YÜREĞİMİZLE
SEVİYLE

Eylül 2011
Çağdaş Türk Dili

YELE SOR

AĞAÇ
KARDEŞİMDİR
TOPRAK ANAMDAN

RENK
KOKU
BÜTÜN ÇİÇEKLER
TOPRAK ANAMDAN

ÖZSU DOLANIR ARAMIZDA
ANLATIRIM
SUYA AKTARIR
SEVGİYİ
TOPRAĞA

BİRİKİRİZ
VARIZ BİRİKTİKÇE
VARETTİĞİMİZ ORTAMDA
SOR YELE

AĞAÇLAR
KARDEŞİMDİR
TOPRAK ANAMDAN

Temmuz 2011
Evrensel Kültür

YENİLMEDİN

KOŞTUM
ÖNÜNDE ARDINDA
DURDURAKSIZ
GÖRDÜN AKCAMDA
AK ÜSTÜNDE KARA
BETİKLERDE
DUYDUN

NE HAVADA NE SUDA
İNSAN İÇİNDE

CAYMADIN
YÜRÜDÜN
BAŞAÇIK YALNAYAK
DAĞLAR KÜÇÜCÜK TEPELER
AŞAĞILARDA

TUZLU SULARDA
MÜRENDİM
DİRENDİN

KANATLIYDIN
SENDEN ÖNCEYDİM VARDIĞINDA

KENTLER ALDATTI
KAPILAR ŞAŞIRTTI
GÖRMELER YARIM
BİLMELER EKSİK

BÜTÜN YAZDIKLARINI
ÖNCE BEN
BÜTÜN ŞİİRLERİNİ OKUDUM

ELİM ELİN ÜSTÜNE
YÜREĞİM YÜREĞİN ÜSTÜNE
GÖZÜM GÖZÜN ÜSTÜNE

YENİLMEDİĞİN
KORKUNDUM

Şubat 2012
Evrensel Kültür

DEĞİŞİM

KIRIK KANADI
GÜVERCİN
YERDE

TEPESİNDE KOCA ÇINARIN
ÇOCUKLUĞUM
YUDUMLUYORUM
ÇAYI GÖLGESİNDE

SAHAFLARIN KOKUSU SİNMİŞ
DİZELERİM

KURŞUNA DİZİLİYOR
BİR SÜREZ
ERİTİLİP İŞİ BİTEN SÖZCÜKLERİM

KOLUM KANADIM KIRIK
ÜRETİYORUM
ADIM ADIM YAŞAMIMIN YONTULARINI
ÜRETİYORUM
DEĞİŞİMİ

Eylül 2009
Varlık

ÖPÜP

ÖPÜP BAŞIMA GÖTÜRDÜĞÜM
YÜREĞİME BASTIĞIM
MENEKŞE KOKUŞLUM

ÇOCUKLUKTAN ÇIKIŞIN
KENDİNİ BULUŞUN
KAÇAMAK GÜLÜŞÜ

TOPRAK YÜZLÜM
BUĞDAY BAKIŞLIM
İNSANIM
CANIM
AH AH

Eylül 2011
Evrensel Kültür

SEVİYORUM

SEVDİNİZ
YAŞADIM
TAŞI TAŞLA OYDUM
YARATTIM

SEVDİNİZ
ÜRETTİM
KIYMIK KOPARA KOPARA OBSİDYENDEN
ÇAKIMI ORAĞIMI

SEVDİNİZ
YANIBAŞIMDAYDINIZ
İLK EVİMİ YAPARKEN

SEVDİNİZ
ARPA ÇORBAMI PAYLAŞTIKÇA
HEP SEVDİM SİZİ

Şubat 2013
Evrensel Kültür

BAHÇIVAN

UMUTLARI SULUYORUM
KURU YAPRAKLARINI KOPARIP
TOPRAĞI BELLEYEREK

BÖYLE BÜYÜTTÜLER BENİ
GÜZEL DÜŞLERLE
YALANSIZ

Nisan 2013
Çağdaş Türk Dili

UMUTSUZLAR

NE YÜREK YANGINI BİLİRLER
NE CAN YONGASI
NE CAN SUYU
ÜÇ MAYMUNDURLAR
OLDUM OLASI

NEYİ DUYARLAR
NEYİ GÖRÜRLER
NEYİ SÖYLERLER

NEYE DOKUNSALAR
KİRLİ KARA KANLI
MAL ÇOBANLARI

TERLEMEZ ALINLARI
NASIR TUTMAZ ELLERİ
ÜRETEMEZLER
YARATAMAZLAR

Nisan 2012
İnsancıl

GELECEKLER

DÖNÜP GELECEKLER
AÇLIĞI DUYMUŞ
UMARSIZLIĞI

UMUTSUZCA UMUDU
ÖZLEMİŞ
GELECEKLER

ALINLARIMIZDAKİ IŞIĞA
ÖNÜNDE SONUNDA
GELECEKLER

Kasım 2012
İnsancıl

ŞİİR GİBİ

SICAK SOMUN
SICAK SOMUNU BÖLER GİBİ
SEVİŞMEK
SEVİŞMEK İÇİN

ŞİİR ALIP
ŞİİR ALIP VERMEK İÇİN
SEVİŞMEK
ŞİİR GİBİ

Eylül 2009
Çağdaş Türk Dili

EĞLEŞME

TUTMA KENDİNİ
KOYVER
BIRAK AKDENİZ'İN YELİNE

KIYAMAM SANA
NE GEÇSİN NE DE ERKEN
GEL ŞÖYLE YANIMA

YERİN VERDİĞİ
BİRİKEN İNSANLIĞIMIZ
TAŞIYORUZ
YÜREĞİMİZDE

YÜRÜ GİDELİM

Kasım 2012
Çağdaş Türk Dili

SARIL TOPRAĞA

SIMSIKI SARIL
KANATSA DA
ÇANAK ÇÖMLEK KIRIĞI
KÖKLER
TABANLARINDA UĞULDAR

SARIL
YARATANLAR İNANCINA
GÜZEL İNSANLAR ADINA
SARIL
TOPRAĞA

EVİMİZ BARKIMIZ
SOFRAMIZ
GELECEK ADINA
SARIL

SIMSIKI SARIL
TOPRAĞA

Mart 2012
Çağdaş Türk Dili

KENDİNİ DİNLEMEK

HIZLI DAHA HIZLA

HIZLA UÇUŞUYOR
MERHABALAR
KURU YAPRAKLAR GİBİ

GEÇİP GİDİYORLAR
DURASILARI YOK
BİRİKMEYE

HIZLI DAHA HIZLI
YAŞAM
YAŞANMAYAN

Mayıs 2009
Varlık

YALNIZLIK

AŞIM ACILI
ÜZERİME GELİYOR
DUVARLAR
ÇOCUKLARA SÖYLEDİĞİM
NİNNİLER
MASALLAR

ODALAR
SAĞIR
ODALAR
DİLSİZ
ODALAR
YALNIZLIK

NERDE ÇOCUKLAR

Mart 2010
İnsancıl

DUVARLAR

BÖLÜP GEÇMİŞ DUVAR
YÜREĞİM İKİ YANDA
ACILARIM

İKİ YANDA
İNSANLIĞIM

ELİMDE KARANFİL
ARADIĞIM
ÖTEKİ YARIM
İKİ YANDA

Kış 2005
Mor Taka

SEVGİM

SEVGİM
AY IŞIĞIM
SARIP SARMALAYAN

AY IŞIĞIM
SEVGİM
GÜZELLEŞTİREN VARI YOĞU

ALIR GÖTÜRÜR KÖTÜLERİ
SEVGİM
AKDENİZ'İN YELİ

Kasım 2009
İnsancıl

KENDİNİ DUYMAK

ÖZLEDİM
YAPRAK HIŞIRTISINI
YAĞMUR DAMLASINI
KENDİMDE

ÖZLEDİM
DAĞIN TAŞIN DİNGİNLİĞİNİ
BİRİKMEYİ

BİR YONTUNUN ATARDAMARINDA
KENDİMİ
DUYMAYI
ÖZLEDİM

Ocak 2011
Varlık

GÜNLÜKLERİM

SEVDİKLERİM
KİMİLERİ ÇİZİLMİŞ
AKTARILMIŞ YILLARA
KİMİLERİ

BÜYÜDÜKCE
AZALMIŞIM GİTGİDE

DAĞLARI YAZMIŞIM
ÇEVREMİ
AŞTIĞIM
ÇOĞALMAYA

DEFTER ARASINDA
KURUTTUĞUM YAPRAKLAR
ANIMSATIYOR
YAZIDAN ÖNCE
AKTIĞIM SULARI

Gediz

ARAMA

ACI GÖLÜN ALT YANINDAN
SÖĞÜT DAĞIN İNCE BELİNDEN
ÇORAK GÖLÜN ANNACINA
ÇIKINCA
SOLA SAP

VARINCA
IRAZCANIN AKÇAKÖYÜNE
NE ELİF NİNE NE FAKİR
ARAMA

Eylül 2012
Çağdaş Türk Dili

ÇOCUKLAR

KÖYDE KALSALAR
KENDİLERİNE BIRAKMAYIZ
KENDİLERİNİ

GELSELER KENTE
NERDE OKUL
ÜRETİRKEN ÖĞRETEN

NE TALİP NE MAKAL
NE FAKİR
NE BAŞARAN
IŞIK OLUP AYDINLATAN
ÇIKMIYOR KÖYDEN

Aralık 2012
İnsancıl

VARTO

BEKTAS
21.1.2013
KUZGUNCUK

VARTO

Varto depremini (1966) genç kuşak anımsamaz
2394 kişi yaşamını yitirmiş, 1480 kişi yaralanmıştı…
Hemen ertesi günü Mimarlar Odamıza, İmar İskân Bakanlığına başvurmuştum.

On beş gün süreyle, işliğimdeki bütün çalışma arkadaşlarımla birlikte buyruklarında olacağımı bildirmiştim. Tasarımdan, yapım işçiliğine ne isterlerse yapacaktık.

Odamız, önce bir kurul olarak yerine gidilmesini, yapılabileceklerin saptanmasını istedi.

Kurula benim dışımda Arman Güran, Vedat Dalokay, Cemil Gerçek seçildiler.

Dört dost, bir haftalık "yerinde görme" gezisinden çok şey öğrenip döndük.

Dönüşte 26 daktilo sayfalık bir bildirge (rapor) yazdık. Gerekli yerlere yolladık. Hiçbir tepki almadık. Süleyman Demirel'in kapısında, konuşmak için üç gün boşuna bekledik. O günlerin ünlü "Forum" dergisi yayınladı bildirgemizi… Ben Siyasal Bilgiler Fakültesi'nde bir fotoğraf sergisi açtım.

O günlerin İmar İskân Bakanı Haldun Menteşoğlu bizlerden TBMM'de "harabe baykuşları" diye söz etti.
Aşağıda okuyacağınız şiiri Ankara'da çıkan, gene o günlerin en bilinen yazın dergisi "Dost"ta yayımladım. Bugüne dek bu şiiri hiçbir şiir betiğime almadım. Yaklaşık bir yıl önce, 45-46 yıl sonra, Vartolular Derneği istedi benden, yolladım. Unutmamışlardı…
Bu kez de Mimarist dergisi istedi, 43. sayısında yayınlandı.
Sonunda bu betiğime aldım.
Vedat Dalokay'ı, Cemil Gerçek'i çoktan yitirdik. Onların anısına adıyorum.

Haziran 2013

GÖZÜM ÜSTÜNE GELMİŞSİN

1966 yılı
Üç mü beş mi kaç yüz yıl önceye gidercesine
Yollardaydık
Utanasımız yoktu alışmıştık

Bebe midir ağlayan uzun
Bir uzun türkü
Toprak ağlar nasıl
Ağlar ot
Ağlar taş
Üşür ufacık ayaklar mor
Yürek kıyım kıyım sesi kağnının
Sesi kağnının
Yolda binlerce yıldan

Geçit vermezlere
Sıcak sular ayaklarımızdan

1966 yılı soğuklar geliyor
bilmem kaçıncı kez akmıştı topraklar dere taşlarından
yapılı duvarlar yığılıp kalmışlardı birden günün ortasına
yıkıntının içindeydik
tezek yığınından o günlük gereksinimini ayırıyordu nine
biz koca kentlerde yaşayanlardık
biz koca kentlerde yapı yapı ısınanlardık aydınlananlardık
biz –bundan olsa gerek– aydınlardık

Oğul oğul
Yağı bunca
Gözüm üstüne gelmişsin
Dört yetime dört göz evim
Ocağım tütenim
Gider olduk bu yerlerden
Akar toprağım

Dağ taş uzanır uzanır ses
Akıp gider topraklara
Oyuk oyuk ağaç köklerinden arta
Varır çöreklenir ses
Bebe midir ağlayan uzun

Kabartısı yerin
Bir taş bir çamur
Altında kalmaya duvarlara
Sırt sırta ısınası
Üşümüş ses
Tandırlardan varır içeri
Beş ev on ev köyden köye
Bir dağından bir dağına
Bebe midir ağlayan uzun
Sesi kağnının

yetiştirilen çiçekle armağan edilen çiçek arasındaki
anlatılamayan –hiç– düşündürsün ungaretti'yi
bir kişiye bir armağan nice verilirdi

Ne soran ne eden
Neden uzak duruşları
Ne gelen ne çağıran
Bakışları
Bir el versem tutmaz
Bir söz etsem yabana

Yemez yediğimden
İçtiğimle yumaz elini
Göz göz evlerine sığmaz
Oğul
Bunca yağı bunca uzak

Bu duvar altında bir gelin
Kavaklar kuruyacak oğul
Bu yer benim
Evdi ellerimde sızısı
Bir yılda üç kez
Yaparız oğul
Analar doğurur oğul

Gitmek mi oğul nereye
Dün mü doğduk
Bir gösterenim bilenim
Yenerim toprağı
Bir yerlerim gider
Bu duvar altında gelin
Gözüm üstüne oğul
Yaşım bini çoktan aşkın
Binlerce gelin eli elim
Un tezek
Dağlar ardı bir bilenim
Bir gelenim
Bir yiğidim
Bir ışığım
Beklerim oğul

1966 yılı bir köy beş köy yüz köy yerle bir olmuştu bilmem
kaçıncı kez evsiz kalana ev yapılacaktı yurdun her yanından
koşacaklardı hep birlikte yuvalar kurulacaktı
ama kime
ne için
kaç kişi biliyordu

Anladık birbirimizi
Sevdik

DEDİ ENVER BEY

Gücümüz elbirliğinden
Dilimiz bir
Anladığımız bir

Önce sevmek
Önce sevmek

Verirdim ne dilesen
Bir gülesin
Ne versen alırdım
Gücün gücüme

1966 yılı
yüreğimiz buruk bir ile düştü yolumuz
bir ışık bir yıldırım bir kişi
hınısta kaymakam
hınısta bir değil üç kişi

kaymakam Metin Özpınar'a
başkan Enver Erdem'e
yapı başkanı Erzincanlı Hasan
yürekten "selam"
Hınıslılara

DEDİ KAYMAKAM

Kaçmadık onlardan –kendimizden–
Kişi oğlunu kişi bildik öyle tuttuk
Tatlı dilimiz
Güler yüzümüz
Otuz kez anlattılar otuz kez dinledik

DEDİ HASAN BEY

O söyledi biz dinledik
Biz söyledik o dinledi
Biz çalıştık o çalıştı

DEDİ KAYMAKAM

Önce tanış olalım dedik
Öğretmenlerimizle dağıldık içlerine
On beş gün keser tutmadık kazma tutmadık
Önce sevelim sevilelim dedik
Anladık birbirimizi
Sevdik

HINISLILAR

Kuş sütü iste bulayım oğul
Uzat elini tutayım oğul
Sen söyle ben yapayım.
Bir ver bine tümleyim oğul

Beni seveni bileyim
Vermesini bilen yoluna can koyayım
Ne kayan toprak
Ne akan dağ
Bana inan bir kez
Yeneyim oğul

1966 yılı yürekte ufacık ışıltı
işin gerçeğini unutmayanların
sağ sol söze dalmayanların
apaçık yürekleriyle
anadoluya varanların koyduğu sıcaklık
içimizde
"başımı alıp elime
yoluna verem yürüyem"

Mart 1967
Dost

CENGİZ BEKTAŞ

1934 Denizli doğumlu Cengiz Bektaş, orta öğrenimini İstanbul Erkek Lisesi'nde, yüksek öğrenimini DGSA Süsleme, Mimarlık Bölümleri ile Münih Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi'nde yaptı. 1959 yılında yüksek eğitimini tamamladı. 1960'ta Alman şehircilik kurslarına katıldı. Almanya'da serbest mimar olarak çalıştı. Orada girdiği iki yarışmada ödül aldı.

ODTÜ'ye öğretim görevlisi olarak çağrılınca, Türkiye'ye döndü. 1962-63 öğretim yılında ODTÜ İnşaat İşleri Başkanlığı, Mimarlık İşliği'ni bir yıl yönetti.

1963'te Ankara'da Oral Vural ile birlikte kendi mimarlık işliğini kurdu. 1963-69 yılları arasında yalnızca altı yıl süreyle mimarlık-şehircilik yarışmalarına girdi. 25'in üzerinde ödül kazandı. Cumhuriyet dönemi mimarlık tarihi örnekleri arasında sayılan yapılar gerçekleştirdi. İki kez Ulusal Mimarlık Ödülü aldı. Akdeniz Üniversitesi (Antalya) Sosyal-Kültürel Özek yapısıyla 2001 yılında Uluslararası Ağahan Ödülü'nü kazandı. Türk Dil Kurumu yapısı mimarlarca Cumhuriyet dönemini simgeleyen yirmi yapıdan biri sayıldı.

AYRICA KENDİSİNE;

1970 TRT Kısa Film Ödülü
1989 Makedonya Mimarlar Odası Ödülü
1996 Abdi İpekçi Barış Özel Ödülü
1998 Serbest Mimarlar Derneği Eğitim Ödülü
2002 Balkan Kültürüne Katkı Ödülü
2004 Romanya-Azerbaycan Dostluk Derneği'nin, Romanya-Türkiye-Azerbaycan Kültür ve Edebiyat İlişkilerine Özel Katkı Onur Ödülü
2006 Ovacık (Bergama) Köylüleri'nin Çevre Ödülü
2009 Yeni Kuşak Köy Enstitüleri Derneği'nin Aydınlanma Onur Ödülü verildi.

Cengiz Bektaş 1950'de bir Denizli güncesinde yazdığı köşe yazıları ile yazın yaşamına girdi. 1954'te DGS Akademisi'ndeki, Bedri Rahmi'nin seçici kurulunda olduğu şiir yarışmasında birincilik kazandı. 1960 yılında Fazıl Hüsnü Dağlarca, Türkçe Dergisi'nde Bektaş'ın şiirlerini Türkiye'de ilk kez yayımladı.

Şiirleri 16 dile çevrilmiştir. Şiir betikleri ile birlikte mimarlık, kültür konularını işleyen 94 yapıtı vardır. Yurtdışında, yurtiçinde sayısız toplantıya katıldı, bildiriler verdi. Ansiklopedilere maddeler yazdı.

YAZIN ALANINDAKİ ÖDÜLLERİ:

1968 Türk Dil Kurumu Araştırma-İnceleme Dalı Ödülü
1970 TRT Tek Şiir Ödülü
1992 Den-Bir Kültür ve Sanata Katkı Ödülü
1992 Ketsav Onur Ödülü
2002 I. Necati Cumalı Buluşması Onur Konuğu Ödülü
2003 Troya Şiir Ödülü
2004 Didim Barış Şenliği Onur Ödülü
2005 Uluslararası Ovidius (Romanya) Şiir Ödülü

2005 Azerbaycan Yazarlar Birliği Onur Üyeliği
2007 Ceyhun Atuf Kansu Şiir Ödülü
2010 Denizli Kültürüne Katkı Ödülü
2010 Dil Derneği Onur Ödülü
2012 Dionysos Şiir Ödülü

Bir dönem Uluslararası PEN Türkiye Bölümü 2. Başkanlığı, 6 yıl Türkiye-Yunanistan Dostluk Derneği Başkanlığı, 6 yıl Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanlığı yaptı.

TYS Onur Kurulu Üyesidir.

İki yıl TMMOB Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu Üyesi görevini yürüten Bektaş, Amerika'da, Almanya'da, Makedonya'da konuk öğretim görevliliği yaptı. Bir yıl Eskişehir Anadolu Üniversitesi'nde, 1,5 yıl Trakya Üniversitesi'nde "Halk Yapı Sanatı" dersi, Marmara Üniversitesi'nde "Sanat Felsefesi-Sanat Sosyolojisi" dersleri, 10 yıl Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi'nde "Estetik" dersi verdi. 1999'dan beri Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Şehircilik Bölümü'nde, lisans üstü öğrencileri için "Kültürün Planlamaya Etkisi" "Kültürümüzün Oylumları" dersi vermektedir.

ŞİİR KİTAPLARI:

1. Kişi (1964)
2. Akdeniz (1970, 1981, 1984)
3. Mor (1974, 1986, 1999)
4. Dört Kişiydiler Bir de Ben (1975, 1981, 1984)
5. Yeryüzünün Yüreği (1978)
6. Yer Deli Gök Deli (1980)
7. Zeytinli Fırın Sokağı (1981)
8. Güz Ey (1983)
9. Dört Kişiydiler Bir de Ben + Ustalarım (1984)

10. Fide (1987)
11. Onu Birden (bütün şiirleri, 1992)
12. Dışların İçi (1994)
13. Poems by Cengiz Bektaş (ABD, 1997)
14. Su Belleği (1998)
15. Mor (bütün şiirleri, 1998)
16. Sevgi Alnımın Teri (2003)
17. Yapısı Yüreğin (Romanya, 2005)
18. Bu da Seni Gözlemediğim Küçe (Azerbaycan, 2005)
19. Dün Bugün (2006)
20. Doğuran Doğurtan (2008)
21. Can Suyu (2013)

ÇEVİRİLERİ:

22. Sapho (Azra Erhat'la birlikte, 1978, 1983)
23. Tılsımlı Kedi [Grimm Kardeşler'den Masallar] (1981)

ÇOCUK KİTAPLARI:

24. Koca Rıza (1981, 2003, 2011)
25. Ebemevi (1989, 2005)
26. Usta ile Çırak (1989)
27. Sevgiyle Yap (1990, 2002, 2011)
28. Çağıl Nasıl Mavi Oldu (1995, 2005)
29. Kuş ile Kuş/Çocuk Şiirleri (2011)

DENEME-İNCELEME KİTAPLARI:

30. Mimarlıkta Eleştiri (1967, 1995, 2001)
31. Bedri Rahmi Nakışlı Bir Deneme (1975, 1984)

32. Benim Oğlum Bina Okur (1980, 1995, 2002)
33. Duvarların Dışı da Senin (1982, 1987, 1991, 1995, 2002)
34. Yuva mı Mal mı (1983, 1995, 2002)
35. Kimin Bu Sokaklar Alanlar Kentler (1987, 1996, 2002)
36. Kültür Kirlenmesi (1995, 1996, 2003)
37. Kent (1995, 1996, 2003)
38. Ev Alma Komşu Al (1995)
39. Hoşgörünün Öteki Adı Kuzguncuk (1996, 2003)
40. Bak Bak Desinler (1998)
41. Kentli Olmak ya da Olmamak (1999, 2004)
42. Barış Sofrası (2001)
43. Yaşama Kültürü (2003)
44. Kendini Tanı (2007)
45. Sevgiyi Paylaşalım (2007)
46. Kentini Yaşamak (2007)
47. Gelecek Biziz (2007)
48. Her Şey Bir İnsanı Sevmekle Başlar (2011)
49. Aigina, Poros, Hydra, Midilli, Sakız (2011)
50. Sevgidir Her İşin Başı (2011)
51. Denizli (2011)
52. İstanbul (2011)
53. Kültür Vatanımız (2011)
54. Sevgi Örülünce Yapıda (2011)
55. Anadolu'lu İnsan Olmak (2011)
56. Köpeksiz Köy (2011)
57. Anlamıyorlarsa Anlatamıyorsun (2011)
58. Sabır ile Koruk (2011)
59. Kent-Kültür-Demokrasi (2011)
60. Bu Ezgi Kimin? (2012)
61. Yaz Okulları (2013)
62. Doğaya Uyumlu Mimarlık (2013)
63. Nâzım Hikmet'in Mimarlığa Bakışı (2013)

64. Rodos (2013)
65. Mimar Sinan Yazıları (2013)
66. Yaşanası Kent (2013)
67. Mimar Nedir, Mimar Ne Yapar? (2013)

DERLEME:

68. Koca Sinan (1968)

İNCELEME KİTAPLARI:

69. Halk Yapı Sanatından Bir Örnek: Bodrum (1979, 1983, 1996, 2103)
70. Antalya Evleri (1980, 2005, 2013)
71. Babadağ Evleri (1987, 2005, 2013)
72. Şirinköy Evleri (1987, 2005, 2013)
73. Akşehir Evleri (1987, 2013)
74. Koruma Onarım (1992, 2001)
75. Kuşadası Evleri (1992, 2005, 2013)
76. Mimarca Mermer (1993, 2005)
77. Türkevi (1996, 2008, 2013)
78. Selçuklu Kervansarayları (1999)
79. Halk Yapı Sanatı (2001)
80. Kuşevleri (2003, 2004)
81. Saim Bugay (2005)
82. Karacasu Evleri (2008, 2013)
83. Kayaköy/Tersane (2008, 2013)
84. Şirince/Tirilye (2008, 2013)
85. Afrodisyas (2008)
86. Ayvalık (2009, 2013)
87. Manisa Evleri (2009, 2013)
88. Herkes İçin Kent (2009)

89. Cumartesi Buluşmaları (TMMOB Mimarlar Odası, 2010)
90. Güre (2013)
91. Füreya Koral ile Söyleşi (2013)
92. Azra Erhat Mektupları (2013)
93. Afrodisyas (İngilizce, 2013)

İÇİNDEKİLER

UYGARLIKLAR 9
YİYİN YUTUN EFENDİLER 15
BENİM İÇİN İDA 17
İDA 18
GÖKLE TOPRAK ARASINDA 19
ARINIR GÖZÜMÜN YAYLASI 20
ZEYTİN AĞACI 21
ŞAM'DA 25
DIMIŞKIDA AVLU 26
CEBEL-İ ŞIH KAPISI 27
EMEVİYYE'DE 29
HİNTLİ GÜVERCİN 30
SİNOP'TA 33
SARIL TOPRAĞA 37
BOŞ 39
KORKU 40
KAÇ KEZ 41
YELE SOR 42
YENİLMEDİN 43
DEĞİŞİM 45
ÖPÜP 46
SEVİYORUM 47
BAHÇIVAN 48
UMUTSUZLAR 49
GELECEKLER 50
ŞİİR GİBİ 51
EĞLEŞME 52
SARIL TOPRAĞA 53
KENDİNİ DİNLEMEK 55

HIZLI DAHA HIZLA **57**
YALNIZLIK **58**
DUVARLAR **59**
SEVGİM **60**
KENDİNİ DUYMAK **61**
GÜNLÜKLERİM **62**
ARAMA **63**
ÇOCUKLAR **64**
VARTO **67**
GÖZÜM ÜSTÜNE GELMİŞSİN **69**